

טרוח: חנה מרון

אהל העלה השנה כמה מחזית שמשכו את נמו דרך הטבח ואלדורדו. חי התיאטרון התנהלו זבימה והתיאטרון הקאמרי. הבימה העלתה כהצג את המרד על הקיבוץ ולאחר מוסקין ניתן יד דק ומלוטש, שהוא ידע למצות מתוכו את ירויות. לא פחות ממנו בלט במחזה **מישה** שנאבק עם תפקיד עורר-הדין ויכול לו. **רפאל** ביצע בבית התה של ירח אוגוסט תפקיד מעולה. התמודדות הגדולה בין שני התיאטרונים התרכ הצגת מחזותיו של גאון הכמה ויליאם שקספיר: בהבימה וכתוב בעיניכם בקאמרי. הקאמרי ההצגה השקספירית הראשונה, יצא מהתמודדות רו על העליונה. הצגת הבימה היתה משום-מה וסרת-גמישות ורחוקה. בעיד שקאמרי יזע יו חיים ועליצות במחזה, הגיש אותו לקהל פעמים רצופות שהופסקו עם הפגרה. שוב בהצלחה זאת היה **לחנה מרון** שביצעה ד רואלינו באורה מקסים. הפכה לשחקנית והקהל אומר עליה: "אם היא משחקת במחזה, זהו".

אשה:

זיוה שפיר

"חפש את האשה", אמר הפתגם הצרפתי. העולם הזה חיפש את האשה בישיבי הספר, בשורית צה"ל, במכונים מדעיים, באולפני האמנות — ואשה בכל אלה לא מצא. כלור מר, ודאי שרבות הנשים החיות בקיבוצים על הגבול והמשרות בצבא, אך בנייתן לא נוצרה השנה האשה שתיקף לסמל לנשי ישראל. זכרה של **זורדה פרידמן** בת כפר-תיקון, שנפלה בשעת שירות-שלהת נדבות כמ שב העולים פטיש, נחקק על לוח הכבוד של האומה, אולם היא לא הפכה לדוגמה שהולכים בעקבותיה. נשי ישראל הוסיפו השנה לחלום על מחל צות-פאר, ביקורים בחברה הגבוהה, שהייה במלונות היקרים, מסע לעולם הגדול וקריירה של נערתיזהר קולנועית. נערתיזהר **זיוה שפיר** סימלה חלום זה.

ספרות: יגאל

מוסינזון

מתוך כל הספרים המקוריים שיצאו ב- תשט"ו לאור בישראל קשה לציין אחד שיש לו סיכוי להיקרא בעניין כעבור עשר שנים. אם בשנים הקודמות יצאו בכל זאת מי פעם לפעם ספרים כמלך בשר ודם של **מישה שמיר**, או רחובות הנהר של **אורי צבי גרינברג**, הרי השנה האחרונה הצטיינה בשידפון כמעט מוחלט.

בשנה אשר כזאת לא נותרה ברירה אלא לשים את הדגש על הכמות יותר מאשר על האיכות. בשטח זה, הסופר המצטיין ביותר בארץ הוא ללא ספק **יגאל מוסינזון**. שתוך שנתיים הספיק להשלים שלושה מחזות — קזבלו, קמביזס ואלדורדו — להרי סיף שני כרכים לסדרת חסמבה, להוציא לאור רומאן רבת-פצצה, דונ'גבר, ולהכין תסריט על חיי שאול המלך, אותו יש בדעתי להציע לבמאי הסרטים ויליאם (שלומית) דיטרלה לאחר שיגיע לארצות-הברית.

שאר הספרים המקוריים המעניינים של השנה: רחוב המדרגות של **יהודית הנדל**, הכומתות השחורות של **עמום אריבא**, הרפתקאות אחיתם של **דוד שחם**.

אמנות: נורי חביב

בשטח האמנות, היתה זאת יותר שנה של אמרגנים, מאשר שנה של אמנים. ההופעות האמנותיות שמשכו את הקהל יותר מכל, היו אמנים חוצלארציים כמו הלהקה שהציגה את האופרה של ג'ורג' גרשווין פורגי ובס, או — בקנה מדה קטן יותר — להקת האופרה ליריקה איטליאנה. לעומת זאת, התפרקה סופית האופרה הישראלית. התזמורת הפילה הרמונית עשתה, אמנם, סיכוב מוצלח בחוץ לארץ, אולם לחיים המוסיקליים של ישראל לא הביאה בשורה חדשה. פרט חשוב: השנה יצאו לאור התקליטים הראשונים של התזמורת, בניצוחו של פאול קלאצקי, וקנו לעצמם שם טוב בשוק התקליטים העולמי. אולם התקליטים עצמם יוצרו לא בישראל, כי אם בארצות-הברית. תעשיית התקליטים הישראלית טרם חרגה מאספקה המונית של פומונים מתורגמים בביצוע לקוי. תזמורות אחרות —

מחזיקה בשבעה שיאים ישראליים במשחי החתירה השונים למרחקים החל מ-50 מטר, וכלה ב-800 מטר, וכן בשיא מכבי ישראל למשחה 100 מטר בסגנון גב. היא זכתה בתואר לא רק בגלל עדיפותה בשיאים. כל המכיר את דרכי אימונם של השניים יודע כי קושניר ממעט באימון ניב, סימך על הברקותיו בתחרויות עצי מן. דרך זאת, כפי שהוכח בתולדות הספורט, אינה עשויה להביא להישגים משופרים יהולכים. שושנה, לעומת זאת, מתאמנת באור רח סדיר מדי יום ביומו. משום כך, הספורטאית הצעירה (17,5) היא תקתה הגדולה של ישראל במשחקי האור לימפאדה העומדים להיערך בשנה הבאה במלבורן, אוסטרליה.

היו אלה נבחרת הנוער הדימוקראטי, שזכה תה במוליית זהב בכדורסל וכדורעף במשחקי הפסטיבל בארשה, ונבחרת הסטודנטים שזכה תה במקום השני במשחקי הכדורסל בסאן סבסטיאן. אולם כל אלה היו הישגים קיבוציים — חשובים מאד — ולא אישיים. בין הספורטאים היחידים של ישראל בלטו השנה רק שניים: **דוד קושניר**, האתלט ברוד-הכשי רון, חבר הפועל וקיבוץ יזרעאל, והשחינית הצעירה של ברית-מכביס-עתידי **שושנה רייכנר**. קושניר הצליח השנה, תוך השי תתפות בתחרויות הארשה, לשבור שני שיאים ישראלים: בקפיצה לגובה ובקרב עי שור. אולם למרות זאת, לא יכלו הישגיו להתחרות עם אלה של שושנה רייכנר, ה-

כתזמורת קול ישראל, תזמורת חיפה ותזמורת רמת-גן, דרכו על המקום. לא שונה היה המצב בשדה הציור. היתה תערוכה אחת שמשכה קהל רב, אולם היתה זאת תערוכת הציור ההולנדי, שהובאה על ידי איגוד המוזיאונים. שום צייר ישראלי לא הציג עבודות שעוררו התעניינות רחבה יותר מאשר חוגי המקצוע הסגורים. הזמריה יכולה היתה להיות מאורע אמנו תי רבי-ערך, אך לא היתה כזאת. להיפך, נדמה היה כי היא צעדה אפילו כמה וכמה צעדים לאחור לעומת הזמריה הקודמת. היא הפכה לכינוס מקהלות, ללא כלי יחס הגיוני בין היומרות שהינחו ביסודה, לבין התיצאות האמנותיות.

ההתקדמות המכרעת של השנה בשדה האמנות אירעה דווקא בשטח הקולנוע. היתה זאת השנה בה נוצר והוצג הסרט הישראלי הראשון שאפשר להציגו גם מחוץ לכי נסי המגביית היהודית המיוחדת: גבעה 24 אינה עונה. אולם גם בסרט זה, לא הכוחב **צבי קליין** ולא השחקנים חיה הררית, **זמין לבושי** או **יצחק שילד** היו ה- תורמים העיקריים להצלחתו, אלא הבמאי הבריטי **תירילד דיקינסון**. משום כך, מגיע תואר איש-השנה של האמנות הישראלי לית לבמאי **נורי חביב**. אומנם סרטו הראשון באין מולדת, יושלם רק בימים הקרובים והקהל טרם ראה אותו, אך כבר עתה ברור שהענתו — להסריט סרט על טהרת הישראליות בשפה, בי שחקנים, בכימוי, בצילום ובעבודות הטכניות — הוכתרה בהצלחה בלתי-משוערת. חביב הוכיח דבר חשוב אחד: שאין יסוד ממשי לחוסר-האמון של ישראל בעצמה. תוך השנה הקרובה, עתידים אורחי ישראל לראות ארבעה או חמישה סרטים מתוצרת סרטי חביב, ויש אפוא סיכוי כי תהיה זאת שנת מפנה, בה יתחיל הקהל הישראלי ללכת לבתי הקולנוע לא על מנת לראות אשליות מיוצרות בשיטת הסרט הנע, כי אם סרטים מקוריים רציניים הדגים בחייו.